

УКРАЇНСЬКІ
ПРИСЛІВ'Я
ТА
ПРИКАЗКИ

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2014

ЧАС. ПОРИ РОКУ. МІСЯЦІ. ДНІ ТИЖНЯ

ЧАС

Все добре у свій час.

Кожному овочеві свій час.

Настане час — не стане й нас.

Час всі рани загоїть.

Час платить, час і тратить.

Час усього навчить.

Не буде так, як думаєш, а буде так, як ста-
неться.

Що буде, то й буде — ми все перебудем.

Все минеться, одна правда останеться.

Не за нас стало, не за нас і перестане.

Опізнився, козак, то будеш і так.

Хто пізно ходить, сам собі шкодить.

Вчорашнього дня шукав, а що робити, не
знав.

П'ять день нічого не робимо, а шостий від-
почиваємо.

Шукає учорашнього дня.

Краще яйце сьогодні, ніж завтра курка.

Усе добре в пору.

Година платить, година тратить.

І за доброї години очитай лихої днини.

Без часу вродився, без часу і згине.

Бережи час, час за гроші не купиш.

Минули ті часи, що літали ковбаси.

Час, мов віз, з гори чухра, його не доженеш.

Час на часу не стоїть.

Час пече хліб.

Час робить гроші, а погода — сіно.

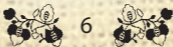
Був, та не стало, як язиком злизало.

Бувши та не будь, мавши та не мать.

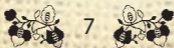
Бувало стригало, а тепер бриє.

Була м'ята, та пом'ята.

Було добро, та давно, як знову буде, то нас
вже не буде.

Так давно було, що й терном поросло.
Не буде нас, то будуть інші після нас.
Що без нас було — чули, що при нас буде —
побачимо.
Що не бувало, то тепер настало.
І давно ріки догори не плили та й калачі на
вербах не росли.
Як то бувало давно славно, як стояли сади
попід столи!
Є — минеться, нема — обійдеться.
Перетреться, перемнеться та й так мине-
тсья.
Треться, мнеться, думає — минеться.
Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину
пізніше.
Не доженеш і конем, що запізниш одним
днем.
Прийшов пізно, аж завізно, прийшов рано,
так не дано, прийшов по хвили, вже й
миски помили.
Ні рано, ні пізно, саме в добрий час.

Піднявсь зранку, ще чорти навкулачки не
бились.

Утро вечора мудреніше, трава соломи зе-
леніша.

Рано встанеш — справу зробиш, пізно вста-
неш — день переведеш.

Як піде кому зранку, то й до вечора.

Бувши день, буде і ноч, а бувши ноч, буде і
день.

День блисне, а три кисне.

День за днем і ближче до смерті.

День не стоїть, а діло не робиться.

Зимою деньок як комарів носок.

І завтра день буде.

Не кожен день приносить щастя.

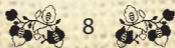
Не хвалися завтрашнім днем, бо не знаєш, що
той день уродить.

Пропав день, і собаки не брехали.

Тень-тень, аби вбити день.

То в цей кут, то в той кут, то й вечір тут.

В ніч найтемнішу про сонце пам'ятай.

Солодкі ночі, а гіркі дні.
Ніч прожене і ніч віджене.
Одні вночі спочивають, другі ж промишляють.
Птахи ніч розкльовують.
Хто ходить поночі, шукає букової немочі.
Сьогодні пан, а завтра пропав.
Що маєш завтра зробити, то зроби сьогодні, а що маєш з'їсти нині, то лиши на завтра.
Все на світі до пори, до часу.
Діждемося пори, що виліземо з нори.

ПОРИ РОКУ

Весна

Весна ледачого не любить.
Весняний день рік годує.
Весна багата на квітки, а хліба в осені позичає.
Весна гарна квітами, людина характером.
Весна говорить — уроджу, а осінь каже — я ще погляджу.

Весна не за горами — вона приходить, не
давши телеграми.

Дай, боже, веснувати, лиш не переднівку-
вати.

Не марнуй часу даремно: пройде весна — не
вернеш.

Проспиш весною — заплачеш зимою.

Літо

Бджоли раді цвіту, люди — літу.

Дощове літо гірше осені.

Літо запасає, а зима з'їдає.

Що літом придбаєш, то зимою маєш.

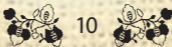
Одно літо ліпше, як сто зим.

Хто літом жари боїться, той зимою не має
чим гріться.

Влітку і качка прачка.

Діти, діти! Добре з вами вліті, а зимувати — то
горювати.

Дріба-дріта серед літа, прийшла зима — хліба
нема.

З М І С Т

Час. Пори року. Місяці. Дні тижня	5
Наука. Розум. Праця. Досвід. Мораль	17
Вади людської вдачі й поведінки	58
Їжа. Пиття	89
Домашнє господарство. Речі побуту	104
Природа. Її явища	116
Тварини. Птахи. Звірі	138
Робота на землі. Хліборобство	194
Транспорт. Ремесла. Професії	220
Бідність. Багатство	247